

express the «small size + pet connotation»; positively estimated meanings; the value of incomplete or highly characteristic symptoms; beliefs, strategic mitigation of illocutionary forces of communicative acts. The augmentatives are used to transmit the «charm»; express the highest quality degree (exaggerate) by synthesis suffixes to the base of adjectives. In the speech of women there is a big number of evaluative adjectives and adverbs. There is a tendency of active use of diminutive / augmentative suffixes as a part of the abstract vocabulary. The presence of diminutive / argumentative derivatives in the Spanish thematic editions shows the direct formation of representations of masculinity and femininity that are relevant in the modern gender culture; it forms a specific tone of informal situations and emotive-expressive area which reconstructs the gender identity.

Key words: diminutive, augmentative, evaluative derivative, gender continuum, emotional evaluation, affective connotation, expressivity.

Стаття надійшла до редколегії
22.03.2016 р.

УДК 81'42'37

Галина Лук'янець

Колоронімні комплекси в англомовних Інтернет-новинах як засоби апеляції до етосу

Колоронімні комплекси як багатоеlementні колірні номінації апелюють в англомовних Інтернет-новинах до етосу, тобто риторичного способу впливу, пов'язаного з формуванням довіри до повідомлюваного. Сполучаючись із назвами частин обличчя, колоронімні комплекси відтворюють забарвлення рис зовнішності, створюючи в текстах образи осіб і привертаючи до них увагу. Доведено, що колоронімні комплекси позначають дві другорядні категоріальні перспективи забарвлень, утворені на перетині колірних і предметних категорій: експліцитну, представлену сполученням назв об'єктів і кольорів, та імпліцитну, номіновану лише назвами об'єктів, що відзначаються певним забарвленням. Установлено, що колоронімні комплекси візуалізують, тобто вербально відтворюють складники подій за двома моделями: узуальною, зображаючи забарвлення зовнішності осіб за подібністю до відтінків флори, природних матеріалів чи дорогоцінностей, та оказіональною, репрезентуючи зовнішність людей через позначення мінливих відтінків водойм, флори чи землі, і базові колороніми, які уточнюють забарвлення.

Ключові слова: колоронімний комплекс, етос, англомовний новинний Інтернет-дискурс, другорядна категоріальна перспектива, узуальна семантична модель, оказіональна семантична модель.

Постановка наукової проблеми та її значення. Колоронімні комплекси, тобто багатоеlementні номінації на позначення забарвлень [4, с. 32], функціонують у текстах англомовних Інтернет-новин як засоби створення медіа-реальності, що протиставлена фізичному світу, сприйнятому органами відчуттів [3, с. 12]. Отже, колоронімні комплекси використовуються в медіа-дискурсі для візуалізації складників подій, тобто створюють ефект безпосереднього сприйняття [8, с. 10], що дає змогу апелювати до етосу – риторичного способу впливу через авторську саморепрезентацію й достовірність зображення подій [6, с. 221]. Вивчення колоронімних комплексів як засобів апеляції до етосу вважаємо актуальним, адже досліджувані одиниці дають змогу конструювати медіа-реальність і викликати в аудиторії почуття довіри внаслідок створення ефекту візуалізації.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Вибір інтернетного дискурсу новин як матеріалу дослідження зумовлений його значним поширенням, адже він апелює до масової аудиторії, та швидкоплинністю завдяки стрімкості й безперервності повідомлень унаслідок постійного оновлення веб-сторінок [2, с. 75–79]. Медійне застосування англомовних колоронімних комплексів пояснюємо, урахувавши напрацювання когнітивної лінгвістики [7, с. 493–536; 8, с. 10–20] з питань впливу концептуалізації та категоризації забарвлень на розвиток словника колоронімів англійської мови й когнітивної риторики, яка з'ясовує роль етапів текстопобудови у впливі на аудиторію [6, с. 221–245; 10, с. 54].

Мета й завдання статті. Мета наукової розвідки – виявити семантичні моделі утворення колоронімних комплексів як засобів апеляції до етосу. Це передбачає виконання таких **завдань**: 1) установити лінгвокогнітивні особливості функціонування колоронімних комплексів як засобів

express the «small size + pet connotation»; positively estimated meanings; the value of incomplete or highly characteristic symptoms; beliefs, strategic mitigation of illocutionary forces of communicative acts. The augmentatives are used to transmit the «charm»; express the highest quality degree (exaggerate) by synthesis suffixes to the base of adjectives. In the speech of women there is a big number of evaluative adjectives and adverbs. There is a tendency of active use of diminutive / augmentative suffixes as a part of the abstract vocabulary. The presence of diminutive / argumentative derivatives in the Spanish thematic editions shows the direct formation of representations of masculinity and femininity that are relevant in the modern gender culture; it forms a specific tone of informal situations and emotive-expressive area which reconstructs the gender identity.

Key words: diminutive, augmentative, evaluative derivative, gender continuum, emotional evaluation, affective connotation, expressivity.

Стаття надійшла до редколегії
22.03.2016 р.

УДК 81'42'37

Галина Лук'янець

Колоронімні комплекси в англомовних Інтернет-новинах як засоби апеляції до етосу

Колоронімні комплекси як багатоеlementні колірні номінації апелюють в англомовних Інтернет-новинах до етосу, тобто риторичного способу впливу, пов'язаного з формуванням довіри до повідомлюваного. Сполучаючись із назвами частин обличчя, колоронімні комплекси відтворюють забарвлення рис зовнішності, створюючи в текстах образи осіб і привертаючи до них увагу. Доведено, що колоронімні комплекси позначають дві другорядні категоріальні перспективи забарвлень, утворені на перетині колірних і предметних категорій: експліцитну, представлену сполученням назв об'єктів і кольорів, та імпліцитну, номіновану лише назвами об'єктів, що відзначаються певним забарвленням. Установлено, що колоронімні комплекси візуалізують, тобто вербально відтворюють складники подій за двома моделями: узуальною, зображаючи забарвлення зовнішності осіб за подібністю до відтінків флори, природних матеріалів чи дорогоцінностей, та оказіональною, репрезентуючи зовнішність людей через позначення мінливих відтінків водойм, флори чи землі, і базові колороніми, які уточнюють забарвлення.

Ключові слова: колоронімний комплекс, етос, англомовний новинний Інтернет-дискурс, другорядна категоріальна перспектива, узуальна семантична модель, оказіональна семантична модель.

Постановка наукової проблеми та її значення. Колоронімні комплекси, тобто багатоеlementні номінації на позначення забарвлень [4, с. 32], функціонують у текстах англомовних Інтернет-новин як засоби створення медіа-реальності, що протиставлена фізичному світу, сприйнятому органами відчуттів [3, с. 12]. Отже, колоронімні комплекси використовуються в медіа-дискурсі для візуалізації складників подій, тобто створюють ефект безпосереднього сприйняття [8, с. 10], що дає змогу апелювати до етосу – риторичного способу впливу через авторську саморепрезентацію й достовірність зображення подій [6, с. 221]. Вивчення колоронімних комплексів як засобів апеляції до етосу вважаємо актуальним, адже досліджувані одиниці дають змогу конструювати медіа-реальність і викликати в аудиторії почуття довіри внаслідок створення ефекту візуалізації.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Вибір інтернетного дискурсу новин як матеріалу дослідження зумовлений його значним поширенням, адже він апелює до масової аудиторії, та швидкоплинністю завдяки стрімкості й безперервності повідомлень унаслідок постійного оновлення веб-сторінок [2, с. 75–79]. Медійне застосування англомовних колоронімних комплексів пояснюємо, урахувавши напрацювання когнітивної лінгвістики [7, с. 493–536; 8, с. 10–20] з питань впливу концептуалізації та категоризації забарвлень на розвиток словника колоронімів англійської мови й когнітивної риторики, яка з'ясовує роль етапів текстопобудови у впливі на аудиторію [6, с. 221–245; 10, с. 54].

Мета й завдання статті. Мета наукової розвідки – виявити семантичні моделі утворення колоронімних комплексів як засобів апеляції до етосу. Це передбачає виконання таких **завдань**: 1) установити лінгвокогнітивні особливості функціонування колоронімних комплексів як засобів

апеляції до етосу в текстах англомовних Інтернет-новин; 2) виокремити колоронімні комплекси, які візуалізують забарвлення референтів за допомогою номінування предметних категорій; 3) виявити семантичні моделі колірної апеляції до етосу завдяки позначенню колоронімними комплексами другорядної експліцитної чи імпліцитної перспективи.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Із поширенням сучасних інформаційних технологій, які мають деперсоналізований та швидкісний характер, в англомовних Інтернет-новинах апеляція до етосу, що традиційно розглядався як засіб саморепрезентації мовця та формування довіри до автора [1, с. 23], трактується як властивість мовних засобів, зокрема й колоронімних комплексів, характеризувати не лише автора, а й будь-які референти [6, с. 221], що в нашому випадку досягається за допомогою відтворення їхніх забарвлень.

Колоронімні комплекси в Інтернет-новинах *візуалізують* складники подій, входячи до складу словосполучень із назвами рис зовнішності, тобто відтворюють кольори частин обличчя за подібністю до забарвлень екстралінгвальних сутностей [9, с. 16]. Семантика колоронімних комплексів характеризується *упізнаваністю* – номінуванням забарвлень, використовуючи назви екстралінгвальних сутностей, кольори яких легко розшифровуються й інтерпретуються читачами, *умотивованістю* – утворенням колоронімних комплексів від назв об'єктів [10, с. 4–12] та *образністю* – відтворенням у текстах новин складників подій завдяки застосуванню їхньої колірної характеристики. Наприклад, колоронімний комплекс *sapphire-blue* «сапфірово-синій» характеризується упізнаваністю, оскільки в його складі колоронім *blue* однозначно вказує на належність відтінку до категорії синього забарвлення; умотивованістю, тому що утворений від назви дорогоцінного каменя синього кольору; й образністю, адже, окрім забарвлення, передає семантику блиску та цінності.

Значення колоронімних комплексів пояснюємо, залучаючи положення теорії побудови перспектив про формування категорій окремих кольорів. Їхня точка відліку фокус, який відображає базові, тобто основні, характеристики забарвлень [7, с. 497]. Подібність забарвлення до фокусу або його відмінність від нього репрезентують домінуючу чи другорядну перспективу [5, с. 259–275; 7, с. 493–536]. За домінуючої перспективи базові колороніми, напр.: *white skin*, *blue eyes* тощо, указують на колір, загальноприйнятий для певної мовної спільноти. За другорядної перспективи колоронімні комплекси, семантика яких утворена внаслідок взаємодії колірних і предметних категорій, номінують відтінки певних об'єктів, наприклад мінералів. В англомовних Інтернет-новинах автори вживають колоронімні комплекси на позначення другорядної категоріальної перспективи, що відбиває подібність до трьох предметних категорій: флори, напр.: *lavender blue eyes*; водойм, напр.: *lake blue eyes*; і мінералів, напр.: *cobalt blue eyes*. Взаємодія двох категорій – кольору й предмета – створює ефект колірної візуалізації складників подій [9, с. 16], тобто відтворення їхніх забарвлень за подібністю до тонів предметів об'єктивної дійсності.

В англомовних Інтернет-новинах другорядна перспектива категоризації забарвлень має два різновиди – експліцитний та імпліцитний. *Експліцитний* виявляється у вживанні колоронімних комплексів, у складі яких похідні одиниці називають об'єкти, сполучаючись із базовими одиницями на позначення кольорів та візуалізуючи мінливі забарвлення екстралінгвальних сутностей, зокрема океану при позначенні кольорів очей, напр.: *ocean-blue eyes*, *ocean-green eyes*, чи ґрунту – при відтворенні відтінків волосся, напр.: *soil-red hair*, *soil-black hair*. *Імпліцитний* різновид другорядної перспективи, за якого відтінок прямо не позначений, відображається похідними одиницями, що відтворюють тони об'єктів зі сталою колірною ознакою, напр.: *berry lips*, *umber skin*.

Залежно від позначуваної колоронімними комплексами другорядної категоріальної перспективи – експліцитної чи імпліцитної – назви забарвлень апелюють до етосу в складі двох семантичних моделей: *узуальної* при позначенні сталого забарвлення рис зовнішності осіб, напр.: *rose lips*; та *оказіональної*, призначеної для відтворення кольорів за допомогою номінування змінних тонів природних явищ, напр.: *sky-blue eyes*, *sky-grey eyes*.

За узуальної моделі візуалізації забарвлень об'єктів досліджувані одиниці включають назви предметів, за якими закріплені певні забарвлення, як-от колоронімний комплекс *raspberry lips* номінує рожевий колір губ за схожістю до відтінку малини. Узуальна модель візуалізації об'єктів реалізується за допомогою трьох семантичних підмоделей, які відбивають наближеність кольорів до предметних категорій різного роду: *флори*, напр.: *cherry lips*; *природних матеріалів*, напр.: *ivory white skin*, *sand white skin*; і *дорогоцінностей*, напр.: *sapphire eyes*, *turquoise eyes*.

За підмоделі візуалізації відтінків *флори* узуальне червоне забарвлення губ і рожевий відтінок шкіри номінуються колоронімними комплексами на позначення червоно-рожевих рослин, тобто завдяки

сполученню похідних колоронімів *cherry* і *rose* з іменниками *lips* та *skin*, напр.: *rose lips*, *rose skin*: *He wanted to lift her dripping from the tub, and kiss her cherry lips!* (New York Times, 08.03.2015). У наведеному прикладі в словосполученні *cherry lips* похідна одиниця *cherry* позначає червоне забарвлення губ жінки за допомогою порівняння з відтінком вишні.

Підмодель зіставлення рис зовнішності із забарвленням *природних матеріалів* реалізується колоронімними комплексами, у складі яких одиниці позначають природні елементи, для візуалізації світлих відтінків шкіри, напр.: *ivory skin*, *sand white skin*, *lime skin*. Так, у складі словосполучення *ivory skin* означення *ivory* позначає надзвичайно світле забарвлення шкіри, подібне до слонової кістки, як традиційну дистинктивну рису (*classic image*) зовнішності вампірів: *I found myself wondering about the origins of our classic image of the vampire, with his capes and fangs and ivory white skin* (New York Times, 30.10.2014).

За підмоделі зіставлення рис зовнішності з відтінками *дорогоцінностей* колоронімні комплекси візуалізують забарвлення рис зовнішності за подібністю до традиційних кольорів цінного каміння, напр.: *emerald eyes*, *coral lips*. Колоронімні комплекси з назвами конкретних частин обличчя – очей, губ, шкіри чи волосся – позначають узуальне забарвлення, властиве кожному дорогоцінному каменю. Застосування синіх чи червоних відтінків каменів відтворює кольори або лише очей, напр.: *turquoise eyes*, *topaz eyes*, або лише губ, напр.: *ruby lips*. Зі свого боку, колоронімні комплекси на позначення жовто-коричневої гами містять іменники – назви різних елементів зовнішності: *eyes*, *skin*, *hair*, напр.: *amber eyes*, *amber skin*, *amber hair*. Відсутність у складі колоронімних комплексів із назвами дорогоцінностей номінацій базових тонів *blue*, *green*, *red* як засобів уточнення відтінків коштовних каменів пояснюється впізнаваністю й сталістю забарвлень дорогоцінностей.

Колоронімний комплекс, у складі якого сполучається одиниця *ruby* та іменник *lips*, імплікує природне червоне забарвлення губ, візуалізуючи червоний відтінок за подібністю до забарвлення коштовного каменю. Так, на рекламному постері, присвяченому фестивалю (*festival*), означення *ruby* в складі словосполучення *ruby lips* контрастує червоний відтінок губ дітей із їхньою темною шкірою (*black children*), слугуючи засобом привернення уваги аудиторії до фестивалю: *After an outcry over an artist's depiction of two black children with no facial features except ruby lips, organizers of a Louisiana strawberry festival have agreed not to show or sell* (New York Times, 26.03.2015).

За узуальної моделі колоронімні комплекси, до складу яких входять одиниці на позначення синіх тонів *sapphire* «сапфіровий», *turquoise* «бірюзовий», *azure* «лазурний», *amethyst* «аметистовий (блакитно-фіолетовий)» та *aquamarine* «аквамариновий», візуалізують синє забарвлення очей за подібністю до напівдорогоцінного каміння, напр.: *turquoise eyes*. Водночас колоронімні комплекси з одиницями *emerald* та *malachite* «малахітовий (насичено-зелений)» описують унікальні зелені забарвлення деталей зовнішності людини за допомогою номінування узуальних кольорів коштовностей. Наприклад, колоронімний комплекс *amethystlined eyes* зіставляє відтінок очей співачки, схожої на кінозірку Одрі Хепберн, з аметистом, фіолетово-блакитним напівдорогоцінним каменем: *The Look Audrey Hepburn meets Gwen Stefani amethystlined eyes, a wash of rosy blush, and deep berry lips* (CNN, 05.10.2014). У наведеному фрагменті забарвлення шкіри жінки додатково візуалізується одиницею *rosy* «рожевий» за подібністю до кольорів троянди, а губ – колоронімним комплексом *deep berry* «насичено-ягідний» за схожістю з ягодами.

Колоронімні комплекси з одиницею *bronze* візуалізують коричнево-золотаві відтінки волосся чи шкіри за подібністю до бронзи. Відтворення блиску каштанового волосся здійснюється колоронімними комплексами з назвами металу *bronze* та іменником *hair* на основі схожості з бронзою, що має коричнево-золотавий відтінок, напр.: *bronze hair*. Зі свого боку, залучення одиниці *bronze* для позначення кольору шкіри вказує на її засагу чи расову приналежність людей, напр.: *bronze skin*, що пов'язано з природними кольорами рис зовнішності осіб. Так, колоронімний комплекс *bronze skin* візуалізує відтінок шкіри жінки змішаної раси, привертаючи увагу до її зовнішності: *So Miyamoto, the daughter of a Japanese woman and an African-American man, whose bronze skin and height of 1.73 m (5.7 ft) are unusual in Japan, where she was born and brought up, took part in the pageant and won, becoming «Miss Japan»* (New York Times, 02.04.2015). У наведеному прикладі колоронімний комплекс *bronze skin* з одиницею *bronze* створює ефект візуалізації коричневого кольору шкіри жінки за його подібністю до бронзи.

За узуальної моделі зіставлення рис зовнішності з відтінками *дорогоцінностей* у складі колоронімних комплексів одиниця *amber* «бурштиновий» використовується для візуалізації різних елементів зовнішності, передаючи їхню одну спільну колірну ознаку – яскраве жовтувато-коричнєве забарвлення за подібністю до бурштину: очей, напр.: *amber eyes*; шкіри, напр.: *amber skin*; або волосся,

напр.: *amber hair*. Так, у наступному прикладі колоронімний комплекс *amber eyes* опосередковано, тобто через назву напівдорогоцінного каменя, візуалізує жовтувато-коричневий колір очей політика, виявляючи схожість цього кольору до забарвлення бурштину: *But, switching from his excellent English to his perfect French, this urbane and elegant man [Mr. Vargas Llosa] with the piercing amber eyes confesses that «le coeur n'y etait pas», that his «heart was not in it»* (CNN, 22.10.2012).

За *оказіональної моделі* візуалізації забарвлень рис зовнішності людей колоронімні комплекси позначають експліцитний різновид другорядної перспективи, за якого значення назв забарвлень наближається до предметних категорій та уточнюється базовими колоронімами, напр.: *flax-blue eyes* «сині як льон очі». За названої моделі візуалізації складників подій колоронімні комплекси позначають забарвлення очей чи волосся завдяки уточненню принагідних чи випадкових відтінків рис зовнішності за подібності до кольорів природних об'єктів, напр.: *sunny-yellow hair*, чи рослин, напр.: *sunflower-yellow hair*, *wheat-yellow hair*. Оказіональна модель візуалізації забарвлення рис зовнішності реалізується за допомогою трьох семантичних підмоделей, диференційованих з урахуванням наближення кольорів до певних предметних категорій: *акватичних*, напр.: *sea-blue eyes*, *sea-green eyes*, *stormy black eyes*; *флористичних*, напр.: *mint green eyes*, *forest-green eyes*; чи *земельних*, напр.: *soil black hair*, *soil red hair*.

За *оказіональної моделі* візуалізації *акватичних* відтінків колоронімні комплекси, утворені від назв *водойм*, сполучаються з іменником *eyes*, привертаючи увагу до синього відтінку очей, напр.: *sea-blue eyes*, *sea-black eyes*. У складі колоронімного комплексу *sea-blue* означення *sea* позначає відтінок, близький до забарвлення водойми, уточнюючись базовим колоронімом *blue*, що забезпечує наближення значення одиниці *sea* до фокусу категорії синього кольору, який характеризує забарвлення морської води вдень, у тиху погоду, що в іншому разі може бути чорною (*sea-black eyes*) чи сірою (*sea-grey eyes*): *A faint glaze of sadness or absence in her sea-blue eyes hints at the hammer that has been taken to her life since her Rolling Stone husband Ronnie ran off with a 20-year-old cocktail waitress last year* (CNN, 07.03.2014). У поданому фрагменті колоронімний комплекс *sea-blue* характеризує колір очей жінки за схожістю до забарвлення моря.

За *оказіональної моделі* характеристики рис зовнішності за рахунок *флористичних* забарвлень задіяні лише колоронімні комплекси із семантикою зеленого, візуалізуючи колір очей за рахунок поєднання двох категорій – флори та зеленого кольору. На відміну від узуальної підмоделі відтворення флористичних тонів, утворених за подібністю до червоних квітів і ягід, позначення *оказіональних* зелених відтінків рослинності потребує додаткового уточнення забарвлення за допомогою базового колороніму *green*, що зумовлено сезонною зміною забарвлення трави й дерев, у той час як забарвлення у ягід і квітів упродовж періоду їх існування мало змінюється. Зелені відтінки рослинності характеризують колір очей при сполученні назв предметних категорій *mint*, *forest*, *woods*, *lawn* із прикметником *green* й іменником *eyes*, напр.: *mint-green eyes*, *forest-green eyes*, *woods-green eyes*, *lawn-green eyes*. Так, колоронімний комплекс *lawn-green* у складі словосполучення *lawn green eyes* характеризує очі за допомогою *оказіонального* забарвлення зеленої рослинності влітку та візуалізує колір очей науковця, привертаючи увагу до його зовнішності за допомогою апелювання до кольору очей: *A quiet man with lawn-green eyes, his passion for a new kind of math instruction could take his colleagues by surprise* (New York Times, 27.07.2014).

За *оказіональної моделі* візуалізації кольору очей чи волосся завдяки зверненню до відтінків *землі* колоронімні комплекси, які відбивають гаму чорно-коричневих тонів, наближаються до фокусу категорій «грунт» чи «корисні копалини / мінерали». Вони утворюються від назв голої землі, позначають темне забарвлення очей або волосся, напр.: *soil black eyes*, *coal black eyes*, *soil black hair*. Так, колоронімний комплекс із похідною номінацією *coal* і базовим колоронімом *black* візуалізує чорні очі жінок за подібністю до вугілля, привертаючи увагу до нової моди в макіяжі: *Black lines are defining the coal black eyes in unexpected ways at the fall / winter 2015 shows* (New York Times, 16.02.2015). У наведеному прикладі представлення нових тенденцій макіяжу здійснюється за допомогою посилення значення чорного кольору очей забарвленням вугілля *coal*.

За *оказіональної моделі* візуалізації *сірого* забарвлення очей колоронімні комплекси складаються з назв природних матеріалів – *stony* «кам'яний» і *steely* «сталевий» та одиниці *grey*, передаючи не лише сірі тони очей за подібністю до каміння чи металу, але й набуваючи додаткового оцінного значення – сили характеру, за допомогою асоціювання матеріалів із міцністю, напр.: *stony grey eyes* – «кам'яні сірі очі (неемоційні)», *steely grey eyes* – «сталеві сірі очі (сильний погляд)». Отже, при сполученні з одиницею *grey* значення прикметників *stony* і *steely* наближаються до категорій сірого, візуалізуючи відтінок очей та надаючи оцінку характеру учасників подій. Так, колоронімний комплекс *steely grey eyes*, окрім основного

сірого забарвлення очей військовослужбовця, позначеного одиницею *grey*, виявляє їхню додаткову колірну ознаку – схожість до металу, – номіновану похідним колоронімом *steely*, для передачі вольового характеру чоловіка: *He has steely grey eyes and wavy chestnut hair. He was in Salonika in 1946, when the guerrilla bands in the north were beginning* (New York Times, 28.12.2012).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. В англomовних Інтернет-новинах колірні візуалізації складників подій для апеляції до етосу здійснюється колоронімними комплексами на позначення другорядної категоріальної перспективи одиницями, утвореними від назв референтів, за двома моделями – узуальною та окказіональною. За узуальної моделі візуалізації значення колоронімних комплексів відбиває подібність забарвлень складників подій до усталених кольорів флори, природних матеріалів чи дорогоцінностей. За окказіональної моделі колоронімні комплекси візуалізують складники подій за рахунок номінацій змінних відтінків водоїм, флори чи землі для уточнення забарвлень рис зовнішності. Зроблені висновки щодо здатності колоронімних комплексів апелювати до етосу за допомогою візуалізації складників подій у текстах Інтернет-новин, що відкриває перспективу вивчення функціонування досліджуваних одиниць для впливу на аудиторію через пафос і логос.

Джерела та література

1. Аристотель. Поэтика. Риторика / Аристотель ; [пер. с др.-греч. В. Аппельрота, Н. Платоновой]. – СПб. : Изд. группа «Азбукаклассика», 2010. – 352 с.
2. Компанцева Л. Ф. Прикладні аспекти інтернет-лінгвістики в діяльності інститутів сектору безпеки / Л. Ф. Компанцева // Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. – 2013. – № 1. – С. 75–79.
3. Потапенко С. І. Сучасний англomовний медіа-дискурс : [монографія] / Сергій Іванович Потапенко. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. Миколи Гоголя, 2009. – 391 с.
4. Gill Ph. Colouring Meaning : Collocation and Connotation in Figurative Language / Gill Philip. – Amsterdam, Phil. : John Benjamins Publishing Company, 2011. – 232 p.
5. Glaz A. Towards Extended Vantage Theory / A. Glaz // Language Sciences. – 2010. – Vol. 32, No 2. – P. 259–275.
6. Kahn Ch. H. The Art and Thought of Heraclitus / Ch. H. Kahn // Perelman Ch. The New Rhetoric : A Treatise on Argumentation / Ch. Perelman, L. Olbrechts-Tyteca. – Cambridge : Cambridge University Press, 1981. – P. 221–245.
7. MacLaury R. E. Introducing vantage theory / R. E. MacLaury // Language Sciences. – 2002. – Vol. 24, N 5–6. – P. 493–536.
8. Rosch H. K. G. Universals in color naming and memory / K. G. Heider Rosch // Journal of Experimental Psychology. – 1972. – Vol. 93, N 1. – P. 10–20.
9. Steele J. Beautiful Visualization: Looking at Data through the Eyes of Experts / J. Steele, N. Illiinsky. – Sebastopol : O'Reilly Media, Inc., 2010. – 418 p.
10. Ware C. Information Visualization: Perception for Design / Colin Ware. – Melbourne : Elsevier, 2013. – 512 p.

Лукьянец Галина. Колоронимные комплексы в англоязычных Интернет-новостях как средство апелляции к этосу. Колоронимные комплексы – это многоэлементные цветовые номинации, которые функционируют в англоязычных Интернет-новостях как средство апелляции к этосу, т. е. риторическому способу воздействия, связанному с представлением любых референтов. При сочетании с названиями частей лица колоронимные комплексы воспроизводят оттенки черт внешности, создавая в текстах образы людей и привлекая внимание к ним. Доказано, что колоронимные комплексы обозначают две второстепенные категориальные перспективы представления цвета, образованные на пересечении цветовых и предметных категорий: второстепенную эксплицитную перспективу, представленную сочетанием названий объектов и цвета, и имплицитную, номинированные только названиями объектов. Выявлено, что колоронимные комплексы визуализируют, т. е. вербально представляют составляющие событий согласно двум семантическим моделям: узуальной, при которой колоронимные комплексы воспроизводят цвета внешности людей по сходству с оттенками флоры, природных материалов или драгоценностей, и окказіональной, при которой для визуализации внешности людей используются колоронимные комплексы, в состав которых входят номинации вариативных оттенков водоемов, флоры или земли, и базовые колоронимы, которые уточняют эти оттенки.

Ключевые слова: колоронимные комплексы, этос, англоязычный новостной Интернет-дискурс, второстепенная категориальная перспектива, узуальная семантическая модель, окказіональная семантическая модель.

Lukianets Halyna. Colour Phrases in English Internet News Discourse as Means of Appealing to Ethos. Colour phrases, which are compound colour names, function in English Internet News Discourse as means of appealing to ethos, i.e. a rhetorical impact associated with the color representation of various referents. When combining with the names of facial features colour phrases present shades of appearance features, creating the images of people in the texts and drawing attention to them. Colour phrases used in news stories indicate recessive vantage of colours formed at the intersection of color and subjects categories. It is proved that colour phrases are subdivided into those denoting recessive explicit vantage, combining both colour and subject names, and implicit vantage, verbalizing colours only by names of subjects. It is found that colour

phrases visualize, i.e. verbally represent, events according to two semantic models: conventional representing shades of facial features by their similarity to colours of flora, natural materials or jewelry, and occasional, including nominations of changeable shades of water, flora or land, and basic colour units that specify these shades.

Key words: colour phrases, ethos, English Internet News Discourse, recessive vantage, conventional semantic model, occasional semantic model.

Стаття надійшла до редколегії
22.03.2016 р.

УДК 811.111'373.611'42

Катерина Никитченко

Замінне та аналогічне словотворення як способи творення okazіоналізмів доби постмодернізму

У статті розглянуто наукові розвідки з okazіонального словотворення в межах когнітивної парадигми знання. Розкрито зміст понять *субституція* й *аналогія* та висвітлено з когнітивних позицій замінне й аналогічне словотворення як одні з модифікованих способів утворення okazіоналізмів поряд з агрегованими та конденсованими, що передають, за В. Д. Бяликом, відповідні типи знання – модифіковане, агреговане й конденсоване. Особливу увагу акцентовано на розкритті когнітивних процедур, що лежать в основі креації нових слів, серед яких – процедури протиставлення, заміщення, інтертекстуалізації та аналогії, що ведуть до погіршення чи покращення значення слова. Схарактеризовано також структурні та стилістичні особливості досліджених лексичних одиниць. Матеріалом дослідження стали романи жанру «чик-літ» англomовної письменниці М. Кейс, яка й вважається засновницею цього жанру постфемінізму. Наголошено на ролі лінгвокреативного мислення з його асоціативною природою та мовної гри в процесі творення субституційних okazіоналізмів та okazіональних одиниць за аналогією. Установлено, що okazіоналізми в англomовних постмодерністських художніх текстах досить часто творяться на основі табуйованої лексики й сленгізмів.

Ключові слова: okazіоналізм, okazіональне словотворення, субституція, аналогія, когнітивна процедура, постмодернізм.

Постановка наукової проблеми та її значення. Інтенсивне вивчення проблеми okazіоналізмів (індивідуально-авторських слів), якими рясніють англomовні постмодерністські художні тексти, та індивідуального словотворення в останнє десятиліття послужило основою для їх дослідження науковцями різних галузей. Характерним для сучасної лінгвістичної парадигми вважаємо вивчення цього лінгвістичного явища з когнітивних позицій, що передбачає розкриття тих когнітивних процесів і механізмів, на основі яких відбувається вироблення нових знань, їх зберігання, використання та передавання засобами словотвору.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Проблема когнітивного підходу до аналізу способів okazіонального словотворення викликає поглиблений інтерес багатьох сучасних лінгвістів (М. М. Болдирев, В. Б. Касевич, О. С. Кубрякова, М. М. Полужин), але відправною думкою в нашій роботі вважаємо позицію В. Д. Бялика, який, постулюючи думку про те, що когнітивний словотвір оперує знанням, його частиною, пропонує розрізняти агреговане, конденсоване та модифіковане знання, що передається різними способами творення слів.

Мета статті – виявлення особливостей творення okazіоналізмів за допомогою субституції та аналогії в романах англomовного постмодерністського художнього тексту.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- 1) обґрунтувати доцільність застосування лінгвокогнітивного підходу для дослідження okazіоналізмів та способів їх творення;
- 2) проаналізувати okazіоналізми, утворені за допомогою субституції й аналогії та виявити особливості їх творення;
- 3) висвітлити когнітивну природу цих способів okazіонального словотворення.